

การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

The Development of Learning are of Social Studies, Religious and
Culture On Sufficiency Economy for Mathayomsuksa 1 Students

สุจินดา ช่วยประสม¹, นีรนาท จุลเนียม²

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 โรงเรียนวัดอภัยการาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 48 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บทเรียนสำเร็จรูป แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า

1. บทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70
3. ความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อยู่ในระดับมาก

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศิลปศาสตร์และศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยปทุมธานี

² อาจารย์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศิลปศาสตร์และศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี

คำสำคัญ : บทเรียนสำเร็จรูป, เศรษฐกิจพอเพียง, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Abstract

The objectives at this study were 1) to develop package lessons in the social studies learning subject group religion and culture on sufficiency economy For students in mathayomsuksa 1 to be effective according to the 80/80 criterion. 2) to study the learning achievements of students who studied with package lessons in the social studies religion and culture about sufficiency economy For students in grade 1 after studying with the criteria of 70 percent. 3) to study the satisfaction of students learning with package lessons in the social studies learning religion and culture about sufficiency economy For students in Mathayomsuksa 1. The sample group used in the research was Mathayomsuksa 1 students, Wat Aiyakaram School. The samples were 48 students under the Office of Pathum Thani Primary Educational Service Area Area 2 by simple random sampling. The tools used in the research were package lessons conducted a Achievement test and a satisfaction questionnaire Data were analyzed by using percentage, mean and standard deviation. and t-test.

The results of the research were:

1. package lessons Social Studies Learning Subject Group religion and culture about sufficiency economy For students in Grade 1, the performance criteria is 80 / 80.
2. Achievement of students who study with package lessons Social Studies Learning Subject Group religion and culture on sufficiency economy For students in Mathayomsuksa 1 after studying higher than the criteria of 70 percent.
3. Satisfaction with learning from ready-made lessons Social Studies Learning Subject Group religion and culture about sufficiency economy For students in Mathayomsuksa 1, it was at a high level.

Keywords: package lessons, sufficiency economy, achievement

บทนำ

ในโลกปัจจุบันนี้ความเจริญด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการดำรงชีวิตของคนไทยอย่างมาก คนไทยส่วนใหญ่หันมาให้ความสำคัญต่อสิ่งที่เป็นวัฒนธรรมมากกว่าสิ่งที่เป็นคุณค่าคุณงามความดีหรือศีลธรรมจริยธรรม การศึกษา เป็นกระบวนการสำคัญในการช่วยให้คนพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพทั้งในด้านสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์และจิตใจ ตลอดช่วงของชีวิตเป็น



การวางรากฐานพัฒนาการของชีวิต ตั้งแต่แรกเกิดไปจนถึงวัยแห่งการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถที่จะดำเนินชีวิตและประกอบอาชีพ มีรายได้เลี้ยงตนเอง สร้างพลังครอบครัว ชุมชน และสังคมอย่างมีความสุข ซึ่งจะส่งผลต่อการสร้างสรรค์พัฒนาสังคมและประเทศชาติโดยรวมอย่างสันติสุข จนวัยสุดท้ายของชีวิตนั้น จึงกล่าวได้ว่า การศึกษา นับเป็นเครื่องมือสำคัญในการวางรากฐานสร้างสรรค์พัฒนาความเจริญมั่งคั่งและแก้ไขปัญหาต่างๆ แก่สังคม ตั้งแต่ตนเอง ครอบครัว และประเทศชาติ (ไมตรี อยู่ภักดี, 2550) จากการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกซึ่งส่งผลกระทบมาสู่สังคมไทยเป็นอย่างมาก จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาของประเทศให้เท่าทันกับความเปลี่ยนแปลงที่กำลังดำเนินการไปอย่างไม่หยุดยั้ง เพื่อให้สามารถพัฒนาคนในประเทศให้มีศักยภาพเพียงพอต่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพในสังคมที่เปลี่ยนแปลง และร่วมมือแข่งขันได้อย่างเหมาะสม ทัดเทียม โดยยังสามารถดำรงความเป็นไทยได้ในสังคมโลก (รัตนภรณ์ สุกัญ, 2556)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ได้กำหนดความมุ่งหมายของการศึกษาโดยเน้นการพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม การจัดการศึกษาให้ยึดหลักการศึกษาดูชีวิต แนวทางการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ โดยสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีความรอบรู้ ซึ่งผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ รวมทั้งต้องส่งเสริมให้มีการจัดแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ (สำลี เก่งทอง, 2562) การนำสื่อการเรียนการสอนมาใช้เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับครูผู้สอนเพื่อให้การเรียนรู้บรรลุผล และเป็นสารสนเทศเพื่อเป็นช่องทางในการส่งเสริมและปรับปรุงแก้ไขให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพประสิทธิผลเป็นประโยชน์ต่อไป (สะท้อน โชคบัณฑิต, 2556)

ในฐานะที่ประเทศไทยเป็นเมืองพุทธ จึงมีความสำคัญที่จะพิจารณาว่าเหตุใดสภาพปัญหาด้านความเป็นอยู่ของบุคคลในชาติ จึงเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา เป็นปัญหาที่รัฐบาลต้องหาแนวทางแก้ไขอยู่ทุกยุคสมัย แต่ปัญหาในชีวิตและสังคมของคนไทยก็ยิ่งเพิ่มมากขึ้น ในขณะเดียวกับมนุษยธรรม ความมีวัฒนธรรมกลับตกต่ำลง ทั้งนี้เป็นเพราะความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในความเป็นโลกยุคโลกาภิวัตน์ที่เป็นสะพานเชื่อมโยงวัฒนธรรมต่างชาติเข้ามาสู่สังคมไทย ทำให้คนไทยโดยเฉพาะเยาวชนได้หันไปให้ความสนใจต่อความสนุกสนานบันเทิงความพอดี และมองเห็นว่าการรับวัฒนธรรมและเทคโนโลยีที่ไม่จำเป็นบางอย่างเข้ามาใช้เป็นความมีศักดิ์ศรีและมีเกียรติ บางครั้งคนไทยบางส่วนยังมีการนำวัฒนธรรมต่างชาติมาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต หรือแม้แต่การเข้าสังคม ก็ยังปฏิบัติตามธรรมเนียมของต่างชาติ โดยเฉพาะชาติทางซีกโลกตะวันตก(ประเวศ วะสี: ม.ป.ป.) การจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนรู้จักความพอเพียง และเข้าใจหลักเศรษฐกิจพอเพียงจึงนับว่าเป็นกิจกรรมการศึกษาที่มุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิต และยกระดับจิตของเยาวชนไทย (สะท้อน โชคบัณฑิต, 2546) ทำให้สังคมไทยมีความร่มเย็นเป็นสุขและมีเอกลักษณ์ของตนเอง นอกจากนี้วัฒนธรรมถือเป็นองค์ประกอบของสังคมไทย มีบทบาทและมีอิทธิพลแทรกซึมอยู่ในชีวิตทุกส่วนของชนชาวไทย อีกทั้งยังมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อ

การพัฒนาการศึกษา ความเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงของสังคมไทยทั้งหมด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2555:1)

สภาพปัจจุบันการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมนั้นประสบปัญหามาก โดยเฉพาะเนื้อหาต่างๆ ที่นักเรียนศึกษา พบว่าเนื้อหาค่อนข้างยาก ครูสอนให้นักเรียนท่องจำเนื้อหาตามหนังสือ จดตามหนังสือแล้วก็สอบ ทำให้นักเรียนเบื่อและไม่สนใจเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ดังกล่าว จากการสอบถามและสัมภาษณ์ครูผู้สอนของโรงเรียนวัดอภัยการามพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมต่ำ นักเรียนไม่ค่อยสนใจเรียน และครูขาดเอกสารประกอบการสอนกลุ่มสาระดังกล่าว ขาดแคลนแผนการสอนที่เน้นกระบวนการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และขาดแคลนสื่อการสอน ครูผู้สอนต้องเป็นผู้ทำแผนการสอนขึ้นใช้เอง ซึ่งเป็นภาระที่หนักและเป็นการเพิ่มภาระให้กับครูผู้สอนเป็นอย่างมาก สอดคล้องกับข้อเสนอของ(เอกเพชร เสาร์ทอย 2557) ที่เสนอว่าเนื่องจากครูต้องรับภาระในการสอนมากเกินไปและได้รับมอบหมายจากทางโรงเรียนให้ทำงานธุรการด้วย ทำให้ไม่มีเวลาพอที่จะพัฒนาแผนและสื่อการ ประกอบกับการจัดกิจกรรมการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 เป็นสิ่งจำเป็นที่นักเรียนควรรู้ เพราะเป็นวิถีชีวิตของชาวไทยทุกคนที่จะนำความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข แต่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนยังใช้การสอนแบบบรรยาย ไม่มีการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน (สุพรรณิ มีภูเวียง, 2560) นอกจากนี้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้สอนขาดเทคนิคขั้นนำเข้าสู่บทเรียนที่สร้างความเข้าใจและความสนใจ ขาดการพิจารณาวัตถุประสงค์ของรายวิชา แต่ผู้สอนให้ความสำคัญด้านเนื้อหา จึงประสบปัญหาการสอนไม่ทันเวลา ส่วนผู้เรียนขาดทักษะการศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง ไม่มีความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม และขาดทักษะในการถาม ด้านสื่อการสอนมีไม่เพียงพอ และที่มีอยู่ก็ไม่ตรงกับเนื้อหา นอกจากนี้ผู้สอนขาดการเข้าฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการจัดทำสื่อการสอน ด้านการวัดและประเมินผล การสร้างเครื่องมือไม่ครอบคลุมเนื้อหา เน้นความจำ ไม่เน้นความเข้าใจ (จรัส กาอินทร์, 2560 : 54) ประกอบกับการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ผู้เรียนขาดทักษะในการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ขาดความกระตือรือร้นที่จะเข้าร่วมกิจกรรม และที่สำคัญก็คือ ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายต่อการเรียนต่างๆ ที่เป็นกลุ่มสาระที่มีความหมายต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต และสุขภาพจิตของผู้เรียน ผู้เรียนมีคุณลักษณะ ค่านิยม และมีจริยธรรมที่ไม่พึงประสงค์ ไม่เปลี่ยนแปลง พฤติกรรมภายหลังการเรียนการสอน รวมทั้งไม่สามารถใฝ่หาความรู้อย่างมีหลักการแต่จะมีความรู้เท่าที่ผู้สอนบอกเท่านั้น (กรมวิชาการ, 2555 : 1-2) นอกจากนี้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน พบว่า ยังไม่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีลักษณะ “มองกว้าง คิดไกล ใฝ่ดี” พร้อมทั้งจะเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2555 : 21)

จากสภาพที่กล่าวมาข้างต้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนต้องคิดค้นนวัตกรรมที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ สำหรับนำมาใช้ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถทั้งในด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัยและจิตพิสัย โดยเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมที่เน้นการพัฒนาด้านจิตพิสัย

และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนเป็นสำคัญ ซึ่งจำเป็นต้องมีนวัตกรรมที่สามารถสร้างความสนใจของนักเรียนในแต่ละช่วงวัย ให้เกิดความสนใจใฝ่เรียนรู้ เพื่อการเปลี่ยนแปลงและมีพัฒนาการด้านจิตพิสัย การเป็นคนดี ซึ่งจะมีความสอดคล้องกับนโยบายคุณธรรมนำความรู้ของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งบทเรียนสำเร็จรูปก็เป็นอีกนวัตกรรมหนึ่งที่สามารถสร้างความสนใจของนักเรียน โดยเฉพาะนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น(วิชา อาศัยรัตน์, 2558 : 26)

บทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นบทเรียนที่พัฒนาขึ้น โดยเสนอเนื้อหาในรูปของกรอบหรือเฟรม (Frame) ที่บรรจุเนื้อหาทีละน้อย มีคำถามท้าทายให้ผู้เรียนคิดและตอบ และมีเฉลยให้ทราบผลทันที ส่วนมากเป็นในรูปสิ่งพิมพ์ที่เสนอมโนทัศน์ หรือความคิดรวบยอดตามที่ได้วิเคราะห์แล้วเรียงลำดับไว้ดีแล้ว (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคนอื่นๆ 2555 : 724 – 725)

การนำบทเรียนสำเร็จรูปมาใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้สำหรับนักเรียน ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้น มีเนื้อหา มีการถามให้นักเรียนตอบอยู่ตลอดเวลา ทราบผลสะท้อนกลับได้ทันทีเพราะมีการเฉลยคำตอบให้ทราบภายหลังการตอบคำถาม เป็นการวัดผลให้นักเรียนทราบ และเสริมแรงผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่เน้นความสำเร็จพอใจ นักเรียนแต่ละคนจะก้าวไปข้างหน้าตามความสามารถ และยังช่วยฝึกนิสัยให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์ เชื่อมั่นในตนเอง นอกจากนี้ในด้านอุปกรณ์การเรียน บทเรียนสำเร็จรูปประกอบรูปภาพ ก็เป็นสื่อที่เหมาะสมกับสถานการณ์ เป็นสื่อที่มีความคงทน เคลื่อนย้ายได้ง่าย เข้ากับกลุ่มเป้าหมายที่เราต้องการได้ทุกสภาวะ ผลิตได้ง่าย ราคาถูกกว่าการผลิตสื่อชนิดอื่น และเป็นที่คุ้นเคยกับนักเรียนได้เป็นอย่างดี (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. 2555 : 147)

อนึ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเนื้อหาสาระเศรษฐศาสตร์ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นอีกเนื้อหาสาระหนึ่งที่มีความสำคัญ ทั้งนี้เพราะเศรษฐศาสตร์เป็นเนื้อหาวิชาที่ว่าด้วย การครองชีพ การครองตน ให้เหมาะสมกับสภาวะทางเศรษฐกิจ สังคมและการเปลี่ยนแปลงในทุกด้านของสังคมโลกและสังคมไทย ซึ่ง (ชาวลิ จงประเสริฐ และคณะ, 2558: 24) ได้กล่าวว่า เศรษฐศาสตร์ เป็นวิชาที่ศึกษาถึงพฤติกรรมของมนุษย์ในการเลือกใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดไปในการผลิตสินค้าและบริการให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อตนเอง สังคม และประเทศ เพื่อตอบสนองความต้องการที่ไม่จำกัด อย่างไรก็ตามการจัดการเรียนการสอนนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในปีที่ผ่านมา พบว่า เนื้อหาสาระเศรษฐศาสตร์ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นเนื้อหาที่ยากต่อความเข้าใจของนักเรียน ทำให้นักเรียนไม่สนใจที่จะเรียนรู้เท่าที่ควรทำให้นักเรียนไม่สามารถนำความรู้ที่ได้จากการเรียนไปใช้ได้ และไม่สามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้ด้วยตนเอง

ด้วยเหตุผลและหลักการดังกล่าวแล้ว ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เนื้อหาสาระ เศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพและนำไปใช้ให้เกิดผลที่พึงประสงค์กับนักเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พัฒนาขึ้นโดยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่พัฒนาขึ้น

สมมติฐานของการวิจัย

1. บทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80 / 80
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีพัฒนาการด้านผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนสูงกว่า ก่อนเรียน
3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความ พึงพอใจการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ในระดับมากขึ้นไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 1,590 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดอัยยการาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 48 คน โดยกลุ่มกลุ่มเป้าหมายได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่นำมาใช้ในการทดลองศึกษาค้นคว้าเป็นการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ประกอบด้วยเนื้อหา จำนวน 5 หน่วย ดังนี้

- เล่มที่ 1 ในหลวงกับเศรษฐกิจพอเพียง
- เล่มที่ 2 ปรัชญาและหลักเศรษฐกิจพอเพียง
- เล่มที่ 3 แนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่
- เล่มที่ 4 การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง

เล่มที่ 5 ตัวอย่างชุมชนพอเพียง

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

3.1 ตัวแปรอิสระ คือ การจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3.2 ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

การศึกษาครั้งนี้ใช้เวลาในการทดลองและนำนวัตกรรมไปใช้จริง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 15 ชั่วโมง โดยทำการทดลองตั้งแต่ เดือนพฤษภาคม 2562 ถึง เดือนตุลาคม 2562 ไม่รวมเวลาทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นกึ่งทดลองแบบ One Group Pre-test Post-test Design (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2547:363)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 1,590 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดอัยยิการาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 48 คน โดยกลุ่มกลุ่มเป้าหมายได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. บทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
3. แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. บทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ดำเนินการดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยวิเคราะห์ ขอบข่ายเนื้อหาสาระการเรียนรู้ ตัวชี้วัดการเรียนรู้ หนังสือเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

1.2 ศึกษาค้นคว้าเอกสารตำรา คู่มือครูเกี่ยวกับวิธีสอน เกี่ยวกับการสร้างบทเรียน สำเร็จรูป ทฤษฎีแนวความคิดวิธีการ การจัดทำรายงาน และการวิเคราะห์ผลการประเมินผล

1.3 วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สาระที่ เศรษฐกิจพอเพียง เพื่อคัดเลือกและกำหนดขอบเขตเนื้อหาของบทเรียน

1.4 เลือกเนื้อหาใน เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง ให้ตรงตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มาใช้ในการศึกษาและแบ่งเนื้อหาออกเป็นตอนย่อย ๆ เพื่อเป็นแนวทาง ในการจัดทำโครงการสร้างกิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผลเนื้อหาในแต่ละตอนที่ใช้ใน บทเรียน

1.5 กำหนดโครงเรื่องให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่ คาดหวัง เพื่อสร้างเป็นบทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง โดยแบ่งเนื้อหาแต่ละตอนออกเป็นหน่วยย่อย เรียกว่า กรอบ ตามลำดับจากง่ายไปหายาก จำนวน 5 เล่ม แต่ละชุดใช้เวลาในการทดลอง ชุดละ 1 ชั่วโมง รวม 5 ชั่วโมง โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็นดังนี้

ชุดที่ 1 ในหลวงกับเศรษฐกิจพอเพียง

ชุดที่ 2 ปรัชญาและหลักเศรษฐกิจพอเพียง

ชุดที่ 3 แนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่

ชุดที่ 4 การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง

ชุดที่ 5 ตัวอย่างชุมชนพอเพียง

1.5 นำบทเรียนสำเร็จรูปที่ปรับปรุงแล้วพร้อมแบบประเมินบทเรียนสำเร็จรูปเสนอต่อ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำในการแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องในขั้นต้น เมื่อทำการแก้ไข ปรับปรุงแล้วผู้ศึกษานำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบหาข้อบกพร่องทั้งในด้าน เนื้อหา เวลา และความเหมาะสมของข้อคำถามท้ายบทเรียนสำเร็จรูปและทำการประเมินคุณภาพของ บทเรียนสำเร็จรูป

1.6 นำมาปรับปรุงแก้ไขบทเรียนสำเร็จรูปตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ในขั้นตอนนี้ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะเกี่ยวกับตัวชี้วัดการเรียนรู้บางข้อที่ในบทเรียนสำเร็จรูปไม่ตรงกับแบบ ประเมินผลการเรียนรู้ และตัวชี้วัดการเรียนรู้

1.7 นำบทเรียนสำเร็จรูป ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 โดยดำเนินการดังนี้



1.7.1 การทดลองครั้งที่ 1 แบบ 1 : 1 ผู้ศึกษาได้ทดลองใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านเกาะยวน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 3 คน โดยคัดเลือกนักเรียน เก่ง ปานกลาง และอ่อน ประเภทละ 1 คน โดยผู้ศึกษาคอยสังเกตพฤติกรรมอย่างใกล้ชิด และมีการจดบันทึกข้อบกพร่อง รวมทั้งข้อสงสัยต่าง ๆ ของนักเรียน เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของบทเรียนสำเร็จรูปก่อนดำเนินการในขั้นต่อไป

1.7.2 การทดลองครั้งที่ 2 แบบ 1 : 10 ผู้ศึกษาได้ทดลองใช้ บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง ศาสนาในประเทศไทยกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดนาบุญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 9 คน โดยคัดเลือกนักเรียน เก่ง ปานกลาง และอ่อน ประเภทละ 3 คน เพื่อทดสอบความถูกต้องเหมาะสมกับเนื้อหา เวลาและการใช้ภาษา

1.7.3 การทดลองครั้งที่- แบบ 1 : 100 ผู้ศึกษาได้ทดลองใช้ บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง ศาสนาในประเทศไทยกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนธัญญสิทธินิธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 20 คน โดยคัดเลือกนักเรียนมา 1 ห้องเรียน ที่คะแนนนักเรียนที่เรียน เก่ง ปานกลาง และอ่อน ตามธรรมชาติ เพื่อนำผลการจัดการเรียนรู้ระหว่างเรียน และหลังเรียนมาคำนวณหาประสิทธิภาพของบทเรียนสำเร็จรูปที่พัฒนาขึ้น

1.9 ปรับปรุงเนื้อหาอีกครั้งตามผลที่ได้ในการทดลองทั้ง 3 ครั้ง แล้วจัดพิมพ์เป็นรูปเล่มฉบับสมบูรณ์ จำนวน 2 เรื่อง เพื่อนำไปทดลองจริงกับกลุ่มทดลอง

2. การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสร้างและหาประสิทธิภาพดังนี้

2.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบ การหาค่าอำนาจจำแนก (สมนึก ภัททิยธนี. 2556 : 214) และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบจากหนังสือการวิจัยเบื้องต้นของ บุญชม ศรีสะอาด (2545)

2.2 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เกี่ยวกับการวัดประเมินผล ของกระทรวงศึกษาธิการ (2556 : 148-157)

2.3 กำหนดสาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่ต้องการวัดให้ครอบคลุมเนื้อหาเรื่องที่จะเขียนเป็นข้อสอบ

2.4 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนบทเรียนเรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 จำนวน 60 ข้อ ตามตัวชี้วัดการเรียนรู้ให้ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ในเรื่องที่กำหนด

2.5 นำแบบทดสอบที่สร้างแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบให้ข้อเสนอแนะสำหรับการแก้ไขปรับปรุงแบบทดสอบในเบื้องต้น

2.6 นำแบบทดสอบที่แก้ไขปรับปรุงตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เสนอแนะแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ ชุดเดียวกับผู้เชี่ยวชาญในการประเมินคุณภาพของบทเรียนสำเร็จรูป เพื่อให้ประเมินความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์การเรียนรู้และตัวชี้วัดการเรียนรู้ (Index of item-objective congruence : IOC)

2.7 นำข้อสอบที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองสอบ (Try - out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนธัญญสิริศิลป์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 30 คน ซึ่งเคยเรียนเนื้อหาเรื่องศาสนาในประเทศไทย มาแล้ว เมื่อปีการศึกษา 2561

2.8 นำกระดาษคำตอบที่ได้มาตรวจให้คะแนนโดยให้ข้อถูก 1 คะแนน ข้อผิดหรือไม่ตอบหรือตอบเกิน 1 ข้อ ได้ 0 คะแนน หลังจากตรวจกระดาษคำตอบและรวบรวมคะแนนแล้วนำแบบทดสอบมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (B) โดยใช้วิธี Brennan จากนั้นคัดเลือกข้อสอบไว้จำนวน 30 ข้อ

2.9 นำข้อสอบทั้ง 30 ข้อ มาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับตามวิธีของ Lovett (บุญชม ศรีสะอาด. 2545)

2.10 จัดพิมพ์แบบทดสอบเป็นฉบับจริงเพื่อใช้ในการศึกษาต่อไป

3. การสร้างแบบทดสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนในการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป ผู้ศึกษากำหนดขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามซึ่งเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และศึกษาการสร้างแบบสอบถามจากตำราวัดผลทางการศึกษาของ บุญชม ศรีสะอาด (2545)

3.1 ศึกษาข้อความที่แสดงความคิดเห็น และสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) กำหนดระดับคะแนนของความคิดเห็นเป็น 5 ระดับ บุญชม ศรีสะอาด (2545)

3.2 นำแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาร่างขึ้น เสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

3.3 พิมพ์แบบสอบถามฉบับจริงเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประสานงานกับผู้บริหารโรงเรียนวัดอัยยิการาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 เพื่อกำหนดวัน เวลา ดำเนินการทดลอง

2. การทดลองครั้งนี้ ผู้ศึกษาเป็นผู้ดำเนินการสอนและทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยตนเอง

3. ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) โดยใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 ข้อ

4. ทดลองสอนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป ทั้ง 2 เรื่อง โดยดำเนินการดังนี้

4.1 ครูผู้สอนชี้แจงและอธิบายการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปให้กับนักเรียนให้เข้าใจ

4.2 ครูแจกบทเรียนสำเร็จรูปให้นักเรียน

4.3 ให้นักเรียนศึกษาและปฏิบัติตามกิจกรรมจากบทเรียนสำเร็จรูปตามลำดับ

5. ทดสอบหลังเรียน (Post-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับเดิม แล้วตรวจให้คะแนนที่ได้ทั้งสองครั้งมาเปรียบเทียบกัน เพื่อนำผลข้อมูลไปวิเคราะห์ทางสถิติต่อไปและพร้อมกันนี้ได้แจกแบบสอบถามความพึงพอใจให้กับนักเรียนได้ประเมินหลังจากที่ทำการทดสอบหลังเรียนแล้ว

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. วิเคราะห์หาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.1 หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) (B) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นรายข้อ ตามวิธีของ Brennan

1.2 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) (r_{cc}) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามวิธีของ Lovett

1.3 หาค่าความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้สูตรดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

2. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของบทเรียนสำเร็จรูป ตามเกณฑ์ 80/80 โดยใช้สถิติพื้นฐาน ประกอบด้วยร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างคะแนนสอบก่อนเรียน และหลังเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย โดยใช้การทดสอบที (t-test)

4. วิเคราะห์แบบประเมินบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สำหรับผู้เชี่ยวชาญโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยที่ใช้ในแบบประเมิน บทเรียนสำเร็จรูปซึ่งคัดแปลงมาจากเกณฑ์การประเมินของบุญชม ศรีสะอาด (2553 : 99-100)

5. การวิเคราะห์แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ค่าเฉลี่ย และกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ประกอบด้วย

1.1 ร้อยละ (Percentage) (บุญชม ศรีสะอาด. 2553)

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2553)

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2553)

2. สถิติหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย

2.1 ค่าความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้ (IOC) ด้วยการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ ตามวิธีของ ไรวินลลี และแฮมเปิลตัน (สมนึก ภัททิยธนี. 2546 : 220)

2.2 หาค่าอำนาจจำแนก (B) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตรของ เบรนแนน (Brennan) (สมนึก ภัททิยธนี. 2546 : 214)

2.3 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้สูตรของ โลเวท (Lovett) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 96)

3. การหาประสิทธิภาพของบทเรียนสำเร็จรูป ตามเกณฑ์ 80/80 จากสูตร (เผชัญ กิจระการ. 2544 : 49)

4. การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ t-test (Dependent Samples) (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 109-111)

5. การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2553)

5.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2553)

ผลการวิจัย

1. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของบทเรียนสำเร็จรูปกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ตารางประสิทธิภาพคิดเป็นร้อยละของบทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ที่	เล่มที่	คะแนนเฉลี่ยร้อยละ			E1/E2 =80/80
		ก่อนเรียน ร้อยละ	ระหว่างเรียน ร้อยละ	หลังเรียนร้อยละ	
1	ในหลวงกับเศรษฐกิจพอเพียง	42.75	79.50	80.50	80.00/80.50
2	ปรัชญาและหลักเศรษฐกิจพอเพียง	64.50	81.50	83.00	81.50/ 83.00
3	แนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่	62.50	81.00	82.75	81.00/ 82.75
4	การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง	64.25	81.00	83.00	81.00/ 83.00
5	ตัวอย่างชุมชนเศรษฐกิจพอเพียง	63.75	82.00	82.00	82.00/82.00

จากตารางที่ 1 พบว่าบทเรียนสำเร็จรูปเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สร้างขึ้นทั้ง 5 เล่มมีประสิทธิภาพ ดังนี้

เล่มที่ 1 ในหลวงกับเศรษฐกิจพอเพียง มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.00/80.50

เล่มที่ 2 ปรัชญาและหลักเศรษฐกิจพอเพียง มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.50/ 83.00

เล่มที่ 3 แนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 81.00/ 82.75



เล่มที่ 4 การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 81.00/ 83.00

เล่มที่ 5 ตัวอย่างชุมชนเศรษฐกิจพอเพียง มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 82.00/82.00

ดังนั้นบทเรียนสำเร็จรูปกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดทำขึ้นมีประสิทธิภาพ สูงกว่าเกณฑ์ มาตรฐานที่กำหนดไว้คือ 80/80 ทุกเล่ม

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กับเกณฑ์ร้อยละ 70

ตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 กับเกณฑ์ร้อยละ 70

นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย	N	$\bar{X}$	คะแนนรวมพัฒนา	t	p - Values
ก่อนเรียน	48	11.65	503	29.21**	0.000
หลังเรียน	48	22.95			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 2 พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 48 คน มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 22.95 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 76.5 และเมื่อเทียบกับเกณฑ์ พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. วิเคราะห์ ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ตารางที่ 3 แสดงคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความพึงพอใจของนักเรียนหลังเรียนบทเรียนสำเร็จรูปเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยภาพรวม

ที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	ด้านความรู้ (Knowledge)	4.01	0.16	มาก
2.	ด้านกระบวนการเรียนรู้ (Process)	4.10	0.08	มาก
3.	ด้านเจตคติต่อการเรียนรู้ (Attitude)	4.08	0.09	มาก
	เฉลี่ยรวม	4.06	0.13	มาก

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่เรียนรู้โดยใช้ บทเรียนสำเร็จรูปกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยภาพรวมและรายด้านในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านกระบวนการเรียนรู้ มีผลการประเมินเฉลี่ย สูงสุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 รองลงมา คือ ด้านเจตคติต่อการเรียนรู้ และด้านความรู้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 และ 4.01 ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการศึกษาการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้ศึกษาอภิปรายผล ดังนี้

บทเรียนสำเร็จรูปกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดทำขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้คือ 80/80 ทุกเล่ม ซึ่งสอดคล้อง กับการวิจัยของ ยุภาพร สุนทะโรจน์ (2552) ได้ศึกษาการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน เรื่องจังหวัดของเรา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนชุมชนภูเรือ อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย ภาคเรียน ที่ 1 ปีการศึกษา 2552 ผลการวิจัยพบว่า (1) บทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน เรื่องจังหวัด ของเรา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 85.20 / 81.40 และสอดคล้องกับผลการวิจัย ของ จารุวรรณ ภูศรีอ่อน (2553) ได้ศึกษาพัฒนาการบทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน สำนวน สุภาษิต และคำพังเพย วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 95.10/81.33 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ และนักเรียนมี ประสิทธิภาพทางการเรียนรู้ที่ระดับ .71 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าบทเรียนสำเร็จรูปที่ผู้ศึกษาพัฒนาขึ้นได้ ผ่านขั้นตอนการสร้างอย่างเป็นระบบและมีวิธีการที่เหมาะสม โดยเริ่มตั้งแต่การเลือกและเรียบเรียงสาระ การเรียนรู้ การศึกษาเอกสารประกอบหลักสูตร คู่มือการจัดทำบทเรียนสำเร็จรูป และหลักสูตรกลุ่ม สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้นี้ อีกทั้งได้รับการพิจารณาตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขทั้งใน ด้านเนื้อหา ภาษา เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และนำบทเรียนสำเร็จรูปที่ปรับปรุงแล้วไป ทดลองใช้เพื่อหาคุณภาพก่อนนำไปทดลองจริงกับกลุ่มตัวอย่าง ทำให้ได้บทเรียนสำเร็จรูปที่มี ประสิทธิภาพ

นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ได้คะแนนเฉลี่ย 22.95 คะแนน จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 76.50 โดยที่นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน ได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 11.65 คิดเป็นร้อยละ 38.83 คิดเป็นคะแนนพัฒนาการเฉลี่ยเท่ากับ 11.30 หรือคิดเป็นร้อยละ 37.66 แสดงให้เห็นว่า บทเรียนสำเร็จรูปกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นสามารถ พัฒนาความรู้ความเข้าใจและศักยภาพในการเรียนรู้ของนักเรียนได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า การสร้างบทเรียนสำเร็จรูปกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีขั้นตอนที่สมบูรณ์ โดยคำนึงถึงความแตกต่างและความสามารถระหว่างบุคคล การเสริมแรง และก่อนนำบทเรียนสำเร็จรูปไปทดลองใช้ได้ผ่านกระบวนการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญหลายครั้ง ทำให้นักเรียนสามารถเข้าใจในบทเรียนสำเร็จรูปและทำคะแนนได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับ สุพรรณิ นารี (2552) ได้ทำการศึกษาการใช้บทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรงประกอบภาพการ์ตูนที่มีประสิทธิภาพ และความคงทนของการเรียนรู้เรื่องตัวสะกดวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 240 คน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนจากการทดสอบก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และศิริวรรณ วรรณสุทธิ (2555) ได้ศึกษาการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง เรื่อง แรง กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า มีประสิทธิภาพ 54.25/83.00 และมีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.77 หมายความว่า ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 77.00

นักเรียนที่เรียนรู้โดยใช้ บทเรียนสำเร็จรูปกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยภาพรวมและรายด้านในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านกระบวนการเรียนรู้ มีผลการประเมินเฉลี่ยสูงสุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 รองลงมา คือ ด้านเจตคติต่อการเรียนรู้ และด้านความรู้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 และ 4.01 ตามลำดับ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ รติยา จินดากุล (2559) ที่ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง ชนิดของคำในภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านชุมเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผ่านการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง ชนิดของคำในภาษาไทย มีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง ชนิดของคำในภาษาไทย โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.22 และสอดคล้องกับ วรรณภา นาทันริบ (2559) ที่ได้ศึกษาและรายงานการใช้ชุดพัฒนาการเรียนรู้ภาษาไทยด้วยตนเอง เรื่อง ชนิดของคำในภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลเพชรบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า เจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้พัฒนาการเรียนรู้ภาษาไทยด้วยตนเอง มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

จากผลการศึกษาสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนสำเร็จรูปทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากบทเรียนสำเร็จรูปช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน และช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ อีกทั้งยังช่วยสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ที่ดีให้กับผู้เรียนด้วย นอกจากนี้บทเรียนสำเร็จรูปยังเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่สามารถนำไปได้สอนแทนครูผู้สอนได้อย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สามารถนำบทเรียนสำเร็จรูปกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ไปใช้สอนนักเรียนระดับชั้นอื่นๆ ได้โดยปรับให้เหมาะสมกับระดับที่สอนและสภาพผู้เรียน

1.2 ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่จะนำบทเรียนสำเร็จรูปไปใช้ ควรมีการจัดแบบฝึกหัดเสริมสำหรับนักเรียนเก่งที่สามารถทำแบบฝึกหัดในบทเรียนแต่ละเรื่องเสร็จก่อนเวลา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปที่มีประสิทธิภาพในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยเลือกเนื้อหาที่เป็นปัญหาการเรียนรู้ในระดับชั้นต่างๆ หรือหน่วยการเรียนรู้อื่นๆ หรือกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ที่ควรนำมาพัฒนาเป็นบทเรียนสำเร็จรูปเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษากิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้บทเรียนสำเร็จรูปในชั้นอื่นๆ หรือเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีวิธีสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปกับวิธีสอนแบบต่างๆ ด้วย

ภาคผนวก

กรมวิชาการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). **คู่มือฝึกอบรมวิทยากร การปรับกระบวนการทัศน์และพัฒนา**

หลักสูตรสถานศึกษา. มปท.

จรัส กาอินทร์. (2540). **ปัญหาการเรียนการสอนพระพุทธศาสนาในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น**

อำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

จาวรธรรม ภูศรีอ่อน. (2553). **การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน เรื่อง สำนวน**

สุภาษิต และคำพังเพย วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ

กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ. (2555). **เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์ยูไนเต็โปรดักชั่น.

เขาวลี จงประเสริฐ และคณะ. (2558). **เศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ไทย ภูมิศาสตร์**. (พิมพ์ครั้งที่

ที่ 1). กรุงเทพฯ : เอ็มพันธ์. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

บุญชม ศรีสะอาด. (2553). **การวิจัยเบื้องต้น**. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

ประเวศ วะสี. **บนเส้นทางใหม่การส่งเสริมสุขภาพกับการศึกษาและการพัฒนาสังคม**. กรุงเทพฯ :

หมอชาวบ้าน, ม.ป.ป.



- ไมตรี อยู่รักดี. (2550). การจัดการเรียนรู้สังคมศึกษา. กรุงเทพฯ: เอกชัยการพิมพ์.
- ยุภาพร สุนทะโรจน์. (2552). การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน เรื่อง จังหวัดของเรา
กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม :
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- รัตนารณ์ สุกุณี. (2556). การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน
กับชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- รติยา จินดากุล. (2556). การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง ชนิดของคำในภาษาไทย สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านชุมเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอำนาจเจริญ.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วิชา อาศัรัตน์. (2558). การปฏิรูปการเรียนรู้ หัวใจของการศึกษายุคใหม่. กรุงเทพฯ: วิทยาสารณ.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2555). การสร้างและหาประสิทธิภาพนวัตกรรมการศึกษา. กรุงเทพฯ:
ดอกแก้วสโตร์.
- วรรณภา นาทันริบ. (2559). การใช้ชุดพัฒนาการเรียนรู้ภาษาไทยด้วยตนเอง เรื่อง ชนิดของคำใน
ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลเพชรบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ราชภัฏเพชรบูรณ์.
- ศิริวรรณ วรรณสุทธิ. (2555). การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรง เรื่อง แร่ กลุ่มสร้างเสริม
ประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม.
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำลี เก่งทอง. (2554). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้กับคุณลักษณะการเป็น
บุคคลแห่งการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านจอมบึง.
- สะท้อน โชคบัณฑิต, พระ. (2556). การใช้สื่อการสอนของครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียน
มัธยมศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2555). การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษการเปลี่ยนแปลง.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2556). การวัดผลการศึกษา. มหาสารคาม : ภาควิชาการวัดผลและวิจัย
ทางการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- _____. (2546). การวัดผลการศึกษา. มหาสารคาม : ภาควิชาการวัดผลและ วิจัยทางการศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุพรรณิ นารี. (2552). การศึกษาการใช้บทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรงประกอบการ์ตูนที่มี
ประสิทธิภาพและความคงทนของการเรียนรู้เรื่องการสะกด วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.